

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Hunaja ja siihen liittyviä merkintöjä

Tuulikki Lehto

erityisasiantuntija

kemiallisen elintarviketurvallisuuden yksikkö

Hunajawebinaari

Teamskokous 14.1.2025

Hunajaa koskevista pakollisista tiedoista

- ❖ Hunajan määritelmä ja koostumus
- ❖ Hunajan yleiset, pakolliset pakkausmerkinnät
  - Pakatut
  - Pakkaamattomat
  - Etämyynti
- ❖ Esimerkkejä
- ❖ Tulevat muutokset hunajan pakkausmerkintöihin

Kuva: Microsoftin kuvatietopankki

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Hunajan määritelmä ja koostumus

Hunajan määritelmä ja koostumus (MMMa 392/2015)

Määritelmä

- ❖ Hunajalla tarkoitetaan *luontoperäistä makeaa ainetta, jonka hunajamehiläinen (Apis mellifera) on tuottanut*
    - kukkien medestä **tai**
    - kasvien elävien osien eritteistä **tai**
    - kasvien elävillä osilla elävien kasveja imevien hyönteisten eritteistä, joita mehiläiset keräävät, muuttavat yhdistämällä omia tiettyjen itsestään peräisin olevien aineiden kanssa, luovuttavat hunajakennoon, haihduttavat liiallisen veden, varastoivat ja jättävät kehittymään ja kypsymään hunajakakkuihin.
- **Elintarvikkeen nimi ”hunaja”**

Kuva: Microsoftin kuvatietopankki

Hunajan päälajit ja taloushunaja (MMMä 392/2015)

Seuraavia nimiä on käytettävä ko. kohtaa määritellyistä tuotteista. Näistä tuotteista voidaan käyttää myös nimeä pelkästään "hunaja" lukuun ottamatta suodatettua hunajaa, kennohunajaa, palahunajaa ja taloushunajaa.

a) alkuperän mukaan:

- **kukkaishunaja** = hunajaa, joka on saatu kasvien medestä.
- **mesikastehunaja** = hunajaa, joka on saatu pääasiassa kasveja imevien hyönteislajien (*Hemiptera*) kasvien elävillä osilla olevista eritteistä tai kasvien elävien osien eritteistä.

b) tuotantotavan ja/tai olomuodon mukaan:

- **kennohunaja** = hunajaa, jota mehiläiset varastoivat vastarakennetuissa sikiöttömissä hunajakakuissa tai ainoastaan mehiläisvahaa sisältäviin ohuisiin vahapohjukkeisiin rakentamiinsa hunajakennoihin, ja jota myydään kuorimattomana kokonaisina kakkuina tai kakun palasina.
- **palahunaja tai leikattu kennohunaja** = hunajaa, joka sisältää yhden tai useamman palan kennohunajaa.
- **valutettu hunaja** = hunajaa, joka on saatu valuttamalla kuorittuja, sikiöttömiä hunajakakkuja.
- **lingottu hunaja** = hunajaa, joka on saatu linkoamalla kuorittuja, sikiöttömiä hunajakakkuja.
- **puristettu hunaja** = hunajaa, joka on saatu puristamalla sikiöttömiä hunajakakkuja. Puristamisen apuna voidaan käyttää kohtuullista, enintään 45 asteen lämpötilaa.
- **suodatettu hunaja** = hunajaa, joka on saatu poistamalla vierasta epäorgaanista tai orgaanista ainetta siten, että merkittävä osa siitepölyhiukkasista on poistettu.

Taloushunaja =

hunajaa,

joka

- soveltuu teollisuuskäyttöön tai muiden myöhemmin jalostettavien elintarvikkeiden ainesosaksi

ja

- joka mahdollisesti
  - sisältää vieraita makuja tai hajuja tai
  - on alkanut käydä tai on jo käynyt tai
  - jota on ylikuumennettu.

Hunajan päälajit ja taloushunaja (MMM 392/2015)

- Lukuun ottamatta suodatettua hunajaa ja taloushunajaa, tuotteen nimeä voidaan täydentää tiedoilla, jotka liittyvät:
  - kukka- tai kasvialkuperään, jos tuote on kokonaan tai pääasiallisesti peräisin ilmoitetusta lähteestä ja jos sillä on lähteelle ominaiset aistinvaraiset, fysikaaliskemialliset ja mikroskooppiset ominaisuudet,
  - seudulliseen, alueelliseen tai topografiseen alkuperään, jos tuote on kokonaan peräisin ilmoitetusta lähteestä tai
  - erityisiin laatuvaatimuksiin.
- Jos taloushunajaa on käytetty toisen elintarvikkeen ainesosana, voidaan nimeä "hunaja" käyttää toisen elintarvikkeen nimessä "taloushunajan" sijasta. Ainesosaluettelu on kuitenkin merkittävä "taloushunaja".

Kuva: Microsoftin kuvatietopankki

Hunajan yleisestä koostumuksesta (MMMMa 392/2015)

- **Erilaisia sokereita**, kuten hedelmäsokeria ja rypälesokeria sekä muita aineita, kuten orgaanisista happoja, entsyymejä ja kiinteitä hiukkasia, jotka ovat tulleet hunajan keräysvaiheessa.
- **Koostumukseltaan** juokseva, tahmea taikka osittain tai kokonaan kiteytynyt.
- **Väri** voi vaihdella lähes värittömästä sävystä tummanruskeaan.
- **Maku ja aromi** vaihtelevat, mutta ne ovat alkuperältään kasveista peräisin.
  - *Ei saa sisältää vieraita makuja tai hajuja eikä se saa olla käynyttä tai alkavassa käymistilassa, eikä sen happamuutta saa olla keinotekoisesti muutettu, eikä sitä saa olla kuumennettu siten, että sen luonnolliset entsyymit ovat joko tuhoutuneet tai merkittävästi heikentyneet.*

- **Kun hunajaa pidetään kaupan sellaisenaan tai elintarvikkeen ainesosana, siihen ei saa olla lisättynä mitään elintarvikkeiden ainesosia, mukaan lukien elintarvikelisiä aineita, eikä siihen saa lisätä muuta kuin hunajaa.**
- Siitepölyä tai mitään muita hunajalle ominaisia osatekijöitä ei saa poistaa paitsi ellei tätä voida välttää vierasta epäorgaanista tai orgaanista ainetta (POIKKEUS suodatettu hunaja)
- Direktiivin [2014/63/EU](#) mukaisesti siitepöly on hunajalle ominainen osatekijä eikä hunajan ainesosa.
- **TARKEMMIN HUNAJAN KOOSTUMUKSESTA, kuten sokeri-, kosteus- ja sähkönjohtavuudesta): MMMMa 392/2015, Liite II**

Mehiläistuotteet

”Nk. **tavalliset elintarvikkeet ja ravintolisät**”

Esim.

- hunaja
- hunajaa käytetty toisen elintarvikkeen valmistamiseen
- mehiläisvaha, valkoinen ja keltainen (= lisäaine E 901)
- royal jelly eli kuningatarhyttelö
- propolis eli mehiläiskittivaha
- siitepöly
  - Jos elintarvike myydään ravintolisänä, aiheesta lisää Ruokaviraston verkkosivulla:
<https://www.ruokavirasto.fi/elintarvikkeet/elintarvikeala/tuote--ja-toimialakohtaiset-vaatimukset/ravintolisat/>
- **Mehiläismyrkky ei ole elintarvike. Lääkkeeksi luokitellulle valmisteelle tulee hakea myyntilupa Fimeasta, ennen kuin se voidaan tuoda markkinoille.**

Elintarvikkeista annettavat, yleiset, pakolliset tiedot loppukuluttajille ja suurituloisille

Pakatut tuotteet

Pakkaamattomat tuotteet

Etämyynti

Markkinointi

- **Pakolliset yleiset elintarviketiedot**
  - **Pakatut, yleiset**
    - ❖ EPNAs 1169/2011, 9 art., 14 art.
    - ❖ MMMa 834/2014, 4-5 § (kieli, eränro)
    - ❖ MMMa 1010/2014 (voim. suolaisuus)
    - ❖ MMMa 818/2012 (pakasteasetus)
  - **Pakkaamattomat, yleiset**
    - ❖ MMMa 834/2014 ja
    - ❖ MMMa 1010/2014
  - **MMMa elintarvikehygieniasta 318/2021**
    - ❖ Lämpötilat 23 §
  - **Erityislainsäädännön edellyttämät tiedot;**
    - ❖ Kaikkia elintarvikkeita koskeva lainsäädäntö, kuten esim. pakaste-, elintarvikeparanne- tai väite- tai täydentämisäädäntö
    - ❖ Tuotekohtainen lainsäädäntö, kuten hunaja, ravintolisät, kasvikset, jne.
- **Vapaaehtoiset elintarviketiedot (EPNA 1169/2011, V luku)**

Lähtökohta: Elintarvikkeiden turvallisuus

❖ Markkinoille saa saattaa vain turvallisia elintarvikkeita

❖ Elintarvikkeiden tulee olla

- kemialliselta, fysikaaliselta ja mikrobiologiselta sekä terveydelliseltä laadultaan,
- koostumukseltaan ja
- muilta ominaisuuksiltaan sellaisia, että ne ovat ihmisravinnoksi soveltuvia, eivät aiheuta vaaraa ihmisen terveydelle eivätkä johda kuluttajaa harhaan (esim. tiedot, mainonta, muoto, ulkonäkö, pakkaukset, käytetyt pakkausmateriaalit, esillepano)

”Kaikki tuotanto-, jalostus- ja jakeluvaiheet ja kuluttajalle annetut tiedot” eli ”Pellostä pöytään”

➤ Yleinen elintarvikeasetus (EY) N:o [178/2002](#) art. 11 - 12, 14, Yleinen elintarvikehygieniasetus [852/2004](#), art. 4 ”Yleiset ja erityiset hygieniavaatimukset” ja art. 5 ”HACCP” ja elintarvikelaki [297/2021](#), 6 §

Elintarviketiedot

”Elintarviketiedoilla”

tarkoitetaan tietoja, jotka koskevat elintarviketta ja jotka asetetaan loppukuluttajan saataville

- etiketillä,
- muulla mukana seuraavalla materiaalilla tai
- millä tahansa muulla keinolla, mukaan lukien modernin teknologian välineet ja sanallinen viestintä;
(EPNAs EU N:o 1169/2011, 2 art. 2a).

”Hyvät tiedotuskäytännöt”, joita sovelletaan myös mainontaan mm.

- Elintarviketietojen on oltava oikeellisia, selviä ja kuluttajalle helposti ymmärrettäviä.
- Elintarviketiedot eivät saa johtaa harhaan
- Elintarviketiedot eivät saa olla moniselitteisiä ja epäselviä
- Tiedon on tarvittaessa perustuttava tieteelliseen tietoon
- Vapaaehtoisia elintarviketietoja ei saa sijoittaa siten, että siitä on haittaa pakollisia elintarviketietoja varten käytettävissä olevalle tilalle.
- Lääkkeellinen markkinointi on kielletty.

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Pakatut tuotteet – pakolliset merkinnät

Pakollisten tietojen esittäminen

- **Pakolliset tiedot:** Ensisijainen tila pakollisille tiedoille ja jos tilaa jää vapaaehtoisille tiedoille.
- Valmiiksi pakatun tuotteen **pakolliset tiedot suomeksi ja ruotsiksi**; vain yksikielisessä kunnassa myytävät: riittää ko. kunnan kielellä.
- **Merkittävä näkyvään kohtaan helposti havaittavalla, luettavalla ja tarvittaessa pysyvällä tavalla.**
  - kirjasinkoko
  - kirjasinten ja rivien välinen etäisyys
  - viivan paksuus
  - **tekstin väri**
  - kirjasinlaji
  - materiaalin pinta
  - kirjoituksen ja taustan kontrasti
- **Samassa nähtävissä olevassa kentässä on ilmoitettava**
  - elintarvikkeen nimi,
  - sisällön määrä ja
  - juomien alkoholipitoisuus (jos > 1,2 til-%)

Kuva: Elintarviketietoasetus, liite II

Kirjasinkoko

- x – korkeus vähintään 1,2 mm
- Jos suurimman pinnan pinta-ala alle 80 cm², x-korkeus vähintään 0,9 mm

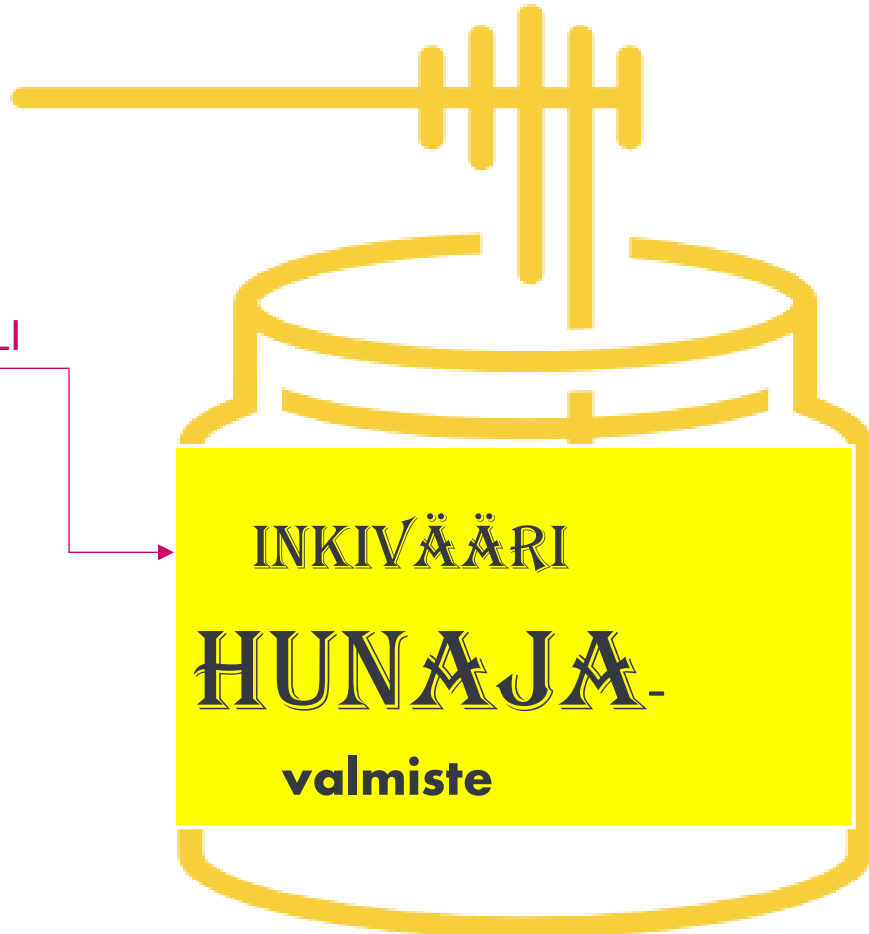

Pakollisten pakkausmerkintätietojen esittäminen

ESIMERKKI

VIRHEELLI-
NEN
kirjasin-
koko

Yleiset pakolliset pakkausmerkinnät – valmiiksi pakatut elintarvikkeet – loppukuluttaja ja suurタルous

(EPNAs EU N:o [1169/2011](#), art. 9 ja MMMa [834/2014](#), 4 ja 5 §)

- Elintarvikkeen nimi
- Ainesosaluettelo
- Ainesosaluettelossa allergioita tai intoleransseja aiheuttavat aineet korostettuna (EPNAs 1169/2011, liite II)
- Tiettyjen ainesosien tai ainesosien ryhmien määrät (tarvittaessa)
- Elintarvikkeen sisällön määrä
- Vähimmäissäilyvyysaika (parasta ennen) tai viimeinen käyttöajankohta ja pakastuspäivämäärä (-> liha, raakalihavalmisteet ja jalostamattomat kalastustuotteet)
- Erityiset säilytysolosuhteet ja/tai käyttöolosuhteet (tarvittaessa)
- Toimijan nimi tai toiminimi ja osoite
- Alkuperämaa tai lähtöpaikka (tarvittaessa tai jos erityislainsäädäntö edellyttää)
- Käyttöohje (tarvittaessa)
- Juomien todellinen alkoholipitoisuus tilavuusprosentteina, jos alkoholipitoisuus on suurempi kuin 1,2 tilavuusprosenttia)
- Ravintoarvomerkintä (tarvittaessa)

Lisäksi tarvittaessa:

- Erätunnus
- Voimakassuolaisuusmerkintä (MMMa 1010/2014)
- Tunnistusmerkki (EPNAs 853/200, liite II)
- Pakkaustapa (suojakaasu, vakuumpakkaus)
- Jos pakaste, (sana "pakastettu" tai "pakaste", säilytysohje, josta ilmenee säilytyslämpötila (esim. -18 °C tai kylmemmässä), merkintä "Ei saa jäädyttää uudelleen sulatuksen jälkeen". (MMMa 818/2012, muutos (275/2016) (Ja jos pakastettu liha, raakalihavalmiste ja jalostamaton kalastustuote, lisäksi Pakastuspvm:" Pakastettu: pp.kk.vvvvv".))
- Erityislainsäädännön ed. merkinnät, esim.
  - MMMa hunajasta (392/2015)
  - EPNAs 1924/2006 ravitsemus- ja terveysväitteistä
  - Elintarvikeparanteet, esim. lisäaineet (EPNAs 1333/2008) ja Aromit (1334/2008)
  - Ravintolisästä ilm. tiedot (MMMa 78/2010)

Elintarvikkeen nimi – onko oikein muodostettu? (EPNA EU N:o 1169/2011, art. 17)

1

- Elintarvikkeen **virallinen** nimi

2

- Elintarvikkeen **tavanomainen** nimi

3

- Elintarvikkeen **kuvaava** nimi

Elintarvikkeen nimi, jolla nimellä tuotetta myydään toisessa jäsenvaltiossa.

- Elintarvikkeen nimenä saa käyttää myös nimeä, jolla elintarviketta toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa laillisesti valmistetaan ja pidetään kaupan.
- Nimeä on tarvittaessa täydennettävä sen läheisyyteen tehtävillä lisämerkinnöillä sen varmistamiseksi, että kuluttaja saa elintarvikkeesta oikean käsityksen ja pystyy erottamaan sen muista samankaltaisista elintarvikkeista.
- Toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa laillisesti käytettävän nimen käyttö on kiellettyä vain silloin, jos elintarvikkeen koostumus tai valmistustapa poikkeaa niin paljon Suomessa samalla nimellä tunnetusta elintarvikkeesta, että kuluttaja ei lisämerkintöjen avulla saa elintarvikkeesta oikeaa käsitystä.
- **Vaatii elintarvikkeen nimen muutoksen**

Elintarvikkeen nimi on pakollinen tieto, mutta ei markkinointinimi eli kaupallinen nimi

- **Elintarvikkeen nimi**
  - ei saa johtaa kuluttajaa harhaan elintarvikkeen **ominaisuuksien, koostumuksen ym. seikkojen suhteen.**
- **Elintarvikkeen kaupallinen nimi ("markkinointinimi") vapaaehtoinen**
  - ei saa johtaa myöskään kuluttajaa harhaan elintarvikkeen ominaisuuksien, koostumuksen ym. seikkojen suhteen.

Elintarvikkeen nimi (EPNA 1169/2011, art. 2,2 n, o, p)

n) Elintarvikkeen virallinen nimi

= **nimi**, josta säädetään elintarvikkeeseen sovellettavissa **unionin säännöksissä**, tai jos tällaisia unionin säännöksiä ei ole, sitä nimeä, josta säädetään siinä **jäsenvaltiossa sovellettavissa laeissa, asetuksissa ja hallinnollisissa määräyksissä**, jossa elintarviketta **myydään loppukuluttajalle tai suurtalouksille**.

o) Elintarvikkeen tavanomainen nimi

= **nimi**, jonka sen **jäsenvaltion kuluttajat**, jossa elintarviketta myydään, **mieltävät kyseisen elintarvikkeen nimeksi ilman, että nimeä tarvitsee selittää**.

p) Elintarvikkeen kuvaava nimi

= **nimi** joka kuvaa elintarviketta ja tarvittaessa sen käyttöä siten, että **nimi yksilöi kuluttajan kannalta riittävän selkeästi kysymyksessä olevan elintarvikkeen ja erottaa sen muista tuotteista, joihin se voitaisiin sekoittaa**;

Elintarvikkeen nimi (EPNA 1169/2011, art. 2,2 n, o, p)

n) Elintarvikkeen virallinen nimi

Elintarvikkeen nimi ja koostumus määritelty lainsäädännössä.

o) Elintarvikkeen tavanomainen nimi

Elintarvikkeen nimi ja pääasiallinen koostumus yleisesti tunnettu ko. jäsenvaltiossa.

p) Elintarvikkeen kuvaava nimi

Elintarvike on "tuntematon", jolloin elintarvikkeen nimi tulee muodostaa huomioiden elintarvikkeeseen käytetyt ainesosat.

Hunaja versus hunajavalmiste

- ❖ **Historian havinaa: Vuosina 2008 – 2018.** Evira oli laatinut v. 2008 ohjeen Suomen Mehiläishoitajain Liitto ry:n kanssa:
  - ❖ ”Hunaja ja ainesosa”: sallittiin, mutta yksinomaan vain silloin, jos
    - ❖ hunajaan lisättiin vain yhtä makua antavaa ainesosaa, esimerkiksi mansikka-aromia tai mansikkaa. Tällöin elintarvike ohjeistettiin nimeämään ”Hunaja ja mansikka-aromi” (kun mansikka-aromia käytetty) ja ”Hunaja ja mansikka” (maku mansikasta tai mansikkamehutiivisteestä).
  - ❖ Jos hunajaan lisätään
    - ❖ **jotakin muuta kuin makua antavaa ainesosaa tai**
    - ❖ **enemmän kuin yhtä ainesosaa, käytetään nimeä Hunajavalmiste**

Ohjeistusta tuli tarve muuttaa, koska se ei käytännössä toiminut, mm. nimet alkoivat ”villiintyä” vapaasti, useaa ainesosaa hunajan lisäksi, nimi sekoittui lajihunajin ym. Lisäksi elintarvikelainsäädäntö on tarkentunut.

NYKYINEN OHJEISTUS:

JOS hunajaan lisätään muita ainesosia, hunajan koostumus muuttuu. Tällöin ei ole enää kyse yksinomaan hunajasta, vaan on syntynyt uusi tuote.

Elintarvikkeen nimi ei ole myöskään luettelo käytetyistä aineosista, vaan syntyneestä uudesta tuotteesta.

Tuotetta ei tule siten markkinoida mielikuvalla hunaja.

Hunajavalmiste -loppuinen ilmaisu on esimerkki siitä, miten tuotteen voi nimetä silloin, kun hunajaan lisätään toista ainesosaa. Joten jos tuote on tarkoitettu esimerkiksi levitteeksi, myös käyttötarkoitus voi ilmetä elintarvikkeen nimestä, esim. Maapähkinähunajalevite tai Maapähkinähunajavalmiste.

Allergeenit ja intoleransseja aiheuttavat aineet ainesosina 1/2

(Elintarviketietoasetus, artikla 9, 21 ja 44, liite II)

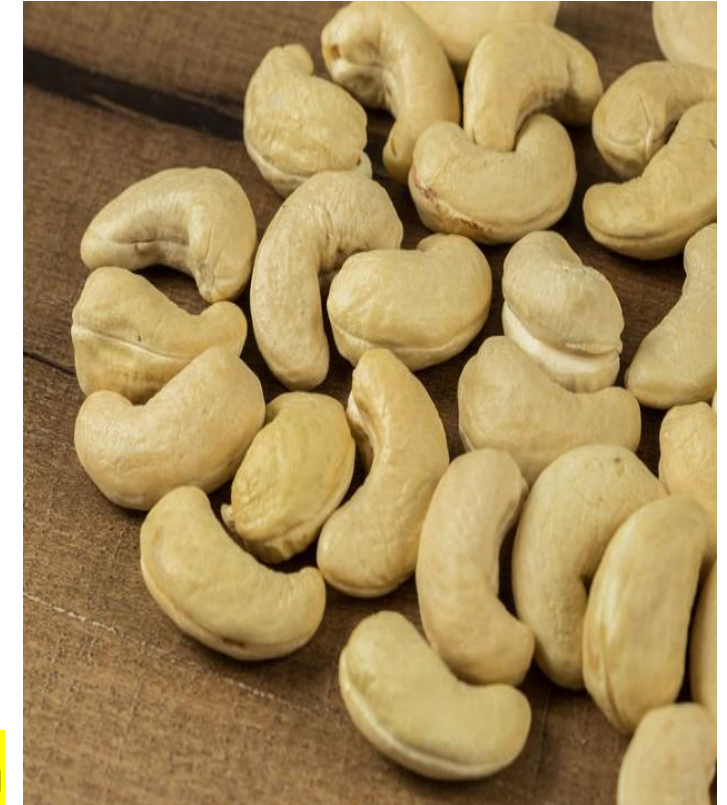
Yleissääntö

= Elintarviketietoasetuksen **liitteen II aineet ja tuotteet**

- Ne tulee **aina ilmoittaa ainesosaluettelossa.**
- **El sovelleta mitään niistä helpotuksista,** joista on säädetty EPNA:n 19-20 §:ssä.
- Aineen /tuotteen nimi ilmoitettava selkeästi; erotuttava selvästi muista ainesosista, esim. **KIRJASINTYYLILLÄ** tai **lihavoinnilla** tai **taustavärillä**

Esim. **maitojauhe tai maitojauhe**

Cashewpähkinät

Kuva: Pixabay

Allergeenit ja intoleransseja

aiheuttavat aineet – EPNAs EU N:o 1169/2011, liite II

2/2

- 1. Gluteenia sisältävät viljat** eli vehnä (kuten speltti ja kova vehnä (khorasan)), ruis, ohra, kaura tai niiden hybridikannat ja viljatuotteet
- 2. Äyriäiset ja äyriäistuotteet**
- 3. Munat ja munatuotteet**
- 4. Kalat ja kalatuotteet**
- 5. Maapähkinät ja maapähkinätuotteet**
- 6. Soijapavut ja soijapaputuotteet**
- 7. Maito ja maitotuotteet**
- 8. Pähkinät**, eli: mantelit (*Amygdalus communis* L.), hasselpähkinät (*Corylus avellana*), saksanpähkinät (*Juglans regia*), cashewpähkinät (*Anacardium occidentale*), pekaanipähkinät (*Carya illinoensis* (Wangenh.) K. Koch), parapähkinät (*Bertholletia excelsa*), pistaasipähkinät (*Pistacia vera*), Macadamia- ja Queensland-pähkinät (*Macadamia ternifolia*), tai pähkinätuotteet
- 9. Selleri ja sellerituotteet**
- 10. Sinappi ja sinappituotteet**
- 11. Seesaminsienet ja seesaminsientuotteet**
- 12. Rikkidioksidi ja sulfiitit**, joiden pitoisuudet ovat yli 10 mg/kg tai 10 mg/l kokonaisrikkidioksidina;
- 13. Lupiinit ja lupiinituotteet**
- 14. Nilviäiset ja nilviäistuotteet.**

Elintarvikeparanteet (lisäaineet, aromit ja entsyymit)

- **Lisäaineiden nimet ja numerotunnukset (E-koodit):**
  - Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) [N:o 1333/2008](#) elintarvikelisäaineista.
  - Lisäaineiden **ryhmänimistä** (esimerkiksi säilöntäaine, värit) on luettelo elintarviketietoasetuksen liitteen VII C-osassa.
- **Ilmoittaminen:** Ryhmänimi ja lisäaineen nimi tai E-numerotunnus
- Lisäaineen ensisijainen käyttötarkoitus määrää ryhmänimen. Esimerkiksi askorbiinihappo (E 300) voi kuulua käyttötarkoituksensa perusteella kolmeen eri lisäaineryhmään:
  - hapettumisestoaine (E 300) tai happamuudensäätöaine (E 300) tai jauhonparanne (E 300) Poikkeus: Lisäaineen ryhmänimen "muunnettu tärkkelys" yhteydessä yksilöllisen nimen tai E-numeron ilmoittaminen ei ole pakollista.
- **Hunajaan (ja ->hunajavalmisteisiin, kuten esim. Mansikanmakuinen hunajavalmiste, jossa mansikka-aromia ja hunajaa), ei saa lisätä lisäaineita, kuten väriä.**

Eli on huomioitava poikkeus lisäaineasetuksen (EY) No 1333/2008 artiklan 18 siirtoperiaatteen kohdan 1a soveltamisessa, sillä lisäaineasetuksen liitteen 2 A osan taulukko 1 **kieltää lisäaineiden tuomisen hunajaan (-> ja hunajavalmisteeseen) toisen ainesosan, esim. makeisen mukana. Tämä tarkoittaa, että vaikka esim. salmiakkimakeisten mukana hunajaan voi tuoda ammoniumkloridia, makeisen mukana hunajaan ei saa tulla lisäaineita, kun tuotetta myydään *hunajavalmisteena*, esim. salmiakkihunajavalmisteena. Eri asia ovat esimerkiksi makeistuotteet, jotka sisältävät vain yhtenä ainesosana hunajaa.**

Kuva: Eviran tutkimuksia 2/2018.

Elintarvikkeiden lisäaineet - riskiprofiili

Elintarvikeparanteet (= lisäaineet, aromit ja entsyymit)

- **Aromit:** Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) [N:o 1334/2008](#)

Ilmoitetaan ainesosaluettelossa sanoilla "aromi" tai "aromit" tai **aromin tarkemmalla nimellä**,

- Ammoniumkloridi eli salmiakkia on aromi, jota EI OLE SALLITTU lisätä aromina suoraan hunajaan (eikä ->"hunajavalmisteeseen"), esim. **Salmiakinmakuinen hunajavalmiste (hunaja ja ammoniumkloridi)**. Mutta, jos ammoniumkloridi tulee makeiseksi tehdyn "salmiakin" mukana, niin silloin se on sallittu.
- **mansikka-aromi, luontainen aromi, luontainen mansikka-aromi.** (Luontainen-termi aromin kuvauksessa liittyy aromin erityisvaatimuksia.)
- **Kiniini ja kofeiini** on aina ilmoitettava omalla nimellään, esim. aromi (kofeiini).
- **Savuaromin** käytöstä ilmoitetaan sanalla "savuaromi" tai "savuaromit" tai tarkemmalla kuvauksella, esimerkiksi "pyökistä valmistettu savuaromi". Komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) [N:o 1321/2013](#).
  - Savuaromien käyttö elintarvikkeissa kielletään: Kts. Lisää: <https://www.ruokavirasto.fi/elintarvikkeet/elintarvikeala/elintarvikealan-uutiset/savuaromien-kaytto-elintarvikkeissa-kielletaan/>

Entsyymit: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) [N:o 1332/2008](#)

Ilmoitetaan ainesosaluettelossa **omalla nimellään**, jos niiden käyttö on lisäaineellista, esim. **amylaasi**

Valmistuksen apuaineena käytettyjä entsyymejä ei tarvitse ilmoittaa.

Entsyymien merkintävaatimukset tarkentuvat, kun EU:ssa sallittujen elintarvike-entsyymien luettelo julkaistaan.

Ravintoarvomerkintä

- ❖ **Lähtökohta:** Ravintoarvomerkintä on pakollinen lähes kaikkiin pakattuihin elintarvikkeisiin; pakollinen aina niissä, joita täydennetty tai joista esitetty ravitsemus- tai terveysväite.
- ❖ **Ravintoarvomerkintää koskevat vaatimukset eivät koske**
  - ravintolisiä, luontaisia kivennäisvesiä eikä lähdevesiä
- ❖ **Huomioitava annetut helpotukset –seuraavilta:**
  - Elintarviketietoasetuksen liitteessä V kuvatut (mm. hunaja)
  - Pakkaamattomat
  - Juomat, joiden alkoholipitoisuus yli 1,2 til-% (poikkeus tietyt viinit).
- ❖ **Myytävää elintarviketta / Nautittavaksi valmistettua elintarviketta kohti -> tarkat valmistusohjeet (esim. kuivat keittoainekset)**
- ❖ 100 g / 100 ml kohti (**pakollinen pääosin**)
- ❖ Keskiarvolukuja, jotka perustuvat
  - ❖ *analyyseihin*
  - ❖ *laskelmaan*
  - ❖ *yleisesti tunnettuun ja hyväksytyyn tietoon.*
- ❖ **Finelin tietokanta: www.fineli.fi (koostumustietopankki)**

TIETOJEN ILMAISU JA ESITTÄMINEN RAVINTOARVOILMOITUKSESSA

ELINTARVIKETIETOASETUS

LIITE XV

Ravintoarvoilmoituksessa käytettävät energian (kilojoulea (kJ) ja kilokaloria (kcal)) ja painon (grammaa (g), milligrammaa (mg) tai mikrogrammaa (µg)) mittayksiköt sekä tietojen esittämisjärjestys ovat seuraavat:

	energia	
		kJ/kcal
rasva	g	
josta		
— tyydyttynyttä	g	
— kertatyydyttymättömät rasvat;	g	
— monityyydyttymättömät rasvat;	g	
hiilihydraatit	g	
josta		
— sokereita	g	
— polyolit	g	
— tärkkelys;	g	
ravintokuitu	g	
proteiini	g	
suola	g	
vitamiinit ja kivennäisaineet		liitteessä XIII olevan A osan 1 kohdassa annettuina yksiköinä

- 1 kJ = 0,239 kcal
- 1 kcal = 4,187 kJ

Elintarvikkeen suolapitoisuus = $2,5 \times \text{Na}$
 (Elintarvikkeen luontainen natriumin määrä suolaksi muutettuna + elintarvikkeeseen valmistuksessa lisätty suola (NaCl))

SAANNIN VERTAILUARVOT

A OSA – VITAMIINIEN JA KIVENNÄISAINIEN PÄIVITTÄISEN SAANNIN VERTAILUARVOT (AIKUISET)

1. Vitamiinit ja kivennäisaineet, jotka voidaan ilmoittaa, ja niiden ravintoaineiden vertailuarvot

A-vitamiini (µg)	800	Kloridi (mg)	800
D-vitamiini (µg)	5	Kalsium (mg)	800
E-vitamiini (mg)	12	Fosfori (mg)	700
K-vitamiini (µg)	75	Magnesium (mg)	375
C-vitamiini (mg)	80	Rauta (mg)	14
Tiamiini (mg)	1,1	Sinkki (mg)	10
Riboflaviini (mg)	1,4	Kupari (mg)	1
Niasiini (mg)	16	Mangaani (mg)	2
B6-vitamiini (mg)	1,4	Fluoridi (mg)	3,5
Foolihappo (µg)	200	Seleeni (µg)	55
B12-vitamiini (µg)	2,5	Kromi (µg)	40
Biotiini (µg)	50	Molybdeeni (µg)	50
Pantoteenihappo (mg)	6	Jodi (µg)	150
Kalium (mg)	2 000		

2. Vitamiinien ja kivennäisaineiden merkitsevät määrät

Päätettäessä, mikä on merkitsevä määrä, tulisi yleensä ottaa huomioon:

- 15 prosenttia 1 kohdassa määritellyistä ravintoaineiden vertailuarvoista, jotka saadaan 100 grammasta tai 100 millilitrasta muiden tuotteiden kuin juomien osalta,
- 7,5 prosenttia 1 kohdassa määritellyistä ravintoaineiden vertailuarvoista, jotka saadaan 100 millilitrasta juomien osalta tai
- 15 prosenttia 1 kohdassa määritellyistä ravintoaineiden vertailuarvioista, jos pakkaus sisältää vain yhden annoksen.

Ravintoarvotietojen ilmoittaminen, sallitut poikkeamat sekä arvojen tarkkuus ja pyöristys 4/4

- **Ns. Toleranssiohje**
  - tavanomaisille elintarvikkeille ja
  - ravintolisille,
  - ravitsemus- ja terveysväiteasetuksen omaaville sekä täydennetyille
- **Ilmoitettaviin arvoihin vaikuttaa**
  - sallittu poikkeama ja
  - pyöristys.

Pakkaaminen ”Oikea tuote oikeaan pakkaukseen oikein merkinnöin”

Pakkausmerkintöjen omavalvonta:

- 1. Merkintöjen säännöstenmukaisuus**
  - Onko ilmoitetut tiedot annettu säädösten mukaisesti
- 2. Merkintöjen oikeellisuus**
  - Selviää vain reseptivalvonnan avulla

Omavalvonnalla varmistetaan, että

- tieto on totuudenmukaista eikä johda harhaan
- kuluttajan taloudellinen suoja ei vaarannu virheellisten merkintöjen vuoksi
- elintarvikkeen turvallisuus ei vaarannu virheellisten merkintöjen vuoksi

Kuva: EFSA newsroom

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Pakkaamattomat tuotteet

Pakkaamaton elintarvike (MMM 834/2014, 3 §)

- **Pakkaamaton elintarvike = elintarvike,**
  - jonka kuluttaja itse pakkaa
  - joka pakataan kuluttajan pyynnöstä elintarvikkeen luovutuspaikassa
  - joka on valmiiksi pakattu elintarvikkeen luovutuspaikassa välitöntä myyntiä varten myynnin nopeuttamiseksi ja helpottamiseksi (*välitön myynti*) tai
  - joka tarjoillaan elintarvikkeen luovutuspaikassa loppukuluttajalle valmiina nautittavaksi.

Kuva: Microsoftin kuvatietopankki

Pakkaamattomista elintarvikkeista annettavat tiedot

Vähittäismyyntipaikka:

- Elintarvikkeen nimi
- Ainesosat
- Allergioita ja intoleransseja aiheuttavat aineet ja tuotteet (1169/2011, liite II)
- Alkuperämaa / lähtöpaikka siten kuin elintarviketietoasetuksessa tai sen nojalla säädetään tai siten kuin muussa lainsäädännössä säädetään (vastaavassa laajuudessa kuin pakatuista elintarvikkeista).
- Tarvittavat käyttö- ja säilytysohjeet
- Erityislainsäädännön edellyttämät merkinnät

- rasvan tai suolan määrästä JA
- tarvittaessa merkintä voimakassuolaisuudesta:
  - juustot (*rasvan ja suolan määrä*)
  - makkarat (*rasvan ja suolan määrä*)
  - muut leikkeleinä käytettävät lihavalmisteet (*rasvan ja suolan määrä*)
  - ruokaleivät (*suolan määrä*).
- Voimakassuolaisuusmerkintä on edellä luetelluista tarvittaessa ilmoitettava loppukuluttajalle kirjallisesti
- *Tietoja rasvan ja suolan määrästä sekä voimakassuolaisuudesta ei tarvitse ilmoittaa niistä elintarvikkeista, joita pieniä tuotemääriä valmistava elintarvikealan toimija toimittaa suoraan loppukuluttajalle tai paikalliselle vähittäisliikkeelle, joka toimittaa tuotteet suoraan loppukuluttajalle.*

Pakkaamattomista elintarvikkeista annettavat tiedot

- Tiedot **kirjallisesti** pakkaamattoman elintarvikkeen läheisyydessä selkeällä tavalla (esite, taulu muu selkeä tapa) **TAI**
- Tiedot voi antaa myös **suullisesti (poikkeukset huomioiden, tarjoilupaikan tai erityislainsäädännön ed. tiedot)** kuluttajan pyynnöstä edellyttäen, että
  - elintarvikkeen luovutuspaikassa selkeästi ja näkyvästi ilmoitetaan, että tieto on saatavissa pyydettäessä henkilökunnalta **tai** että tiedot ovat kuluttajan saatavissa kirjallisesti tai sähköisesti ennen ostopäätöksen tekoa ilman kustannuksia
    - ✓ ei vaadita erillistä ilmoitusta, jos kuluttajan ravitsemukselliset erityistarpeet on selvitetty etukäteen ja elintarvikkeet luovutetaan näiden tietojen perusteella (esim. päiväkodit, koulut, sairaalat...)
  - tiedot kirjallisessa tai elektronisessa muodossa henkilökunnan ja valvontaviranomaisten saatavilla

Pakkaamattomista elintarvikkeista annettavat tiedot

- Pakkaamattomista elintarvikkeista annettaville tiedoille ei ole asetettu lainsäädännössä kielivaatimuksia (MMMä 834/2014, 4 §).
- Tiedot voidaan antaa suomeksi ja/tai ruotsiksi,
  - Ruokavirasto suosittaa molemmilla kielillä
- Lisäksi tiedot saa antaa useammalla kielellä.

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Elintarvikkeesta annettavat tiedot etämyynnissä

Elintarviketiedot ja etämyynti

"Etäviestintäväline",

tarkoitetaan kaikkia menettelyjä, joita voidaan käyttää **palvelujen tarjoajan ja kuluttajan** välisen sopimuksen tekemiseen ilman, että palvelujen tarjoaja ja kuluttaja ovat samanaikaisesti läsnä (EPNAs EU N:o 1169/2011, 2 art. 2 u)

Esim. Internet (verkkokauppa, sosiaalinen media (Facebook, REKO-toiminta)), puhelin, postimyynti, postimyyntiluettelo, tilauskupongit, sähköposti, tekstiviesti, jne.

**→ Ostosopimus tehdään etänä;
Tuotteen toimitustavalla ei merkitystä.**

Kuva: Pixabay

Elintarvikkeiden etämyynnissä annettavat tiedot

Perusperiaate:

- Elintarvikkeiden on täytettävä **samat tietovaatimukset kuin kaupoissa tai tarjoilupaikoissa** myytävien elintarvikkeiden, kun elintarvikkeita **myydään kuluttajille**.
- Etämyyntiä koskevat tietovaatimukset eivät kata yritysten välisiä liiketoimia.

Vastuut elintarviketiedoissa

- **Etämyyntiä harjoittava elintarvikealan toimija** vastaa siitä, että myytävistä elintarvikkeista annetaan kuluttajille oikeat ja riittävät tiedot.
  - **Verkkokauppamyynnissä** vastuu tietojen antamisesta on sillä toimijalla, joka on **rekisteröinyt verkkokaupan verkkotunnuksen, URL-** (Uniform Resource Locator) nettiosoite = yrityksen verkkosivun osoite; yleensä kirjaimista koostuva yrityksen nimi ja tunnuksen päätte (olemassa useita erilaisia, kuten esim. .fi; .eu, .com, .net, .edu tai .pizza)
- **Elintarvikkeiden merkinnöistä** vastaa se toimija, jonka nimellä tai toiminimellä elintarviketta pidetään kaupan tai jos tämä toimija ei ole sijoittautunut unioniin, tuontia unionin markkinoille harjoittava toimija. (EU N:o 1169/2011, art. 8).

Kuva: Liikenne ja viestintävirasto:
"Yrityksen tunnettuuden kolme kerrosta ovat toiminimi, tavaramerkki ja verkkotunnus."

Vastuut elintarviketiedoissa

- **Jokaisen toimijan, joka omalta osaltaan vaikuttaa tietojen antamiseen, vastaa siitä, että** elintarvikkeet täyttävät niiden toiminnan kannalta asiaankuuluvat elintarvikelainsäädännön vaatimukset ja varmistaa, että kyseiset vaatimukset täyttyvät.
  - **Ne elintarvikealan toimijat, jotka eivät vaikuta elintarviketietoihin,** eivät saa toimittaa elintarvikkeita, joiden ne tietävät tai olettavat, niiden tietojen perusteella, jotka niillä on ammattilaisina hallussaan, olevan sovellettavan elintarviketietoja koskevan lainsäädännön vastaisia (EU N:o 1169/2011, art. 8).
- **Etämyynnissä ei saa koitua lisäkustannuksia kuluttajille pakollisten elintarviketietojen saamisesta**

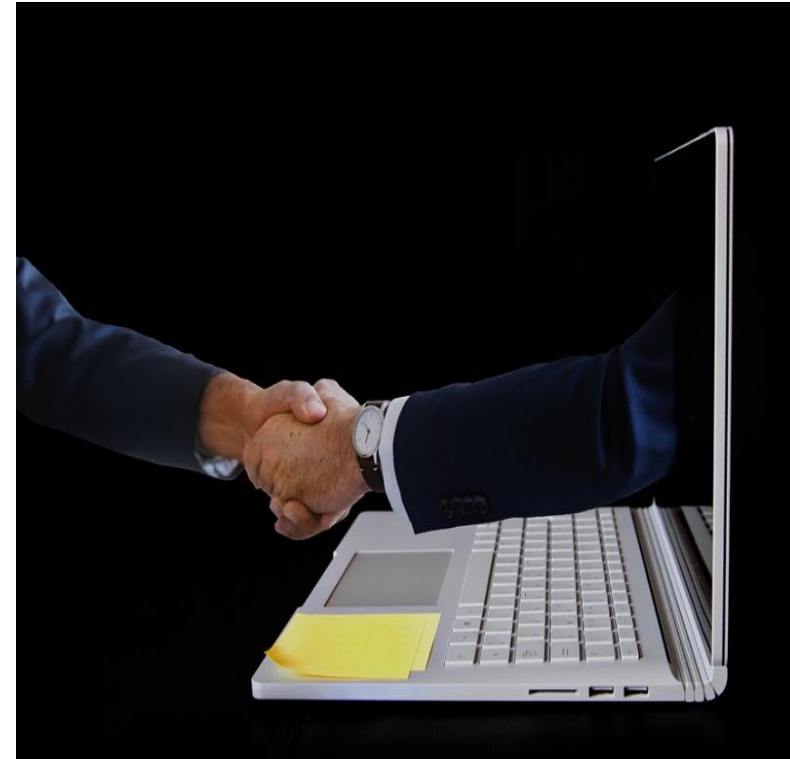
Etämyynnissä annettavat tiedot elintarvikkeesta

❖ **Ostohetki** – Tiedot oltava saatavilla ennen kuin ostopäätös tehdään

- Pakolliset elintarvikkeesta ilmoitettavat tiedot
- **Poikkeus: muuttuvia tietoja** (päiväysmerkintä- ja erätiedot) ei tarvitse antaa ostohetkellä
- Esitettävä etämyyntiin liittyvässä aineistossa tai toimitettava muilla soveltuvilla keinoilla.

❖ **Toimitushetki**

- Kaikkien pakollisten tietojen on oltava saatavilla toimitushetkellä.

Kuva: Pixabay

ESIMERKKEJÄ pakatuista

Kuva: Microsoftin kuvatietopankki

Pakatun hunajan, yleiset pakolliset pakkausmerkinnät

(EPNAs EU N:o 1169/2011, art. 9, 834/2014, 4 - 5 §, MMMa 392/2015)

□ Elintarvikkeen nimi

- ”Hunaja”
  - lukuun ottamatta ”suodatettua hunajaa”, ”kennohunajaa”, ”palahunajaa” ja ”taloushunajaa, jotka on myytävä käyttäen näitä nimiä.
- Hunajan nimeä voidaan täydentää, lukuun ottamatta ”suodatettua hunajaa” ja ”taloushunajaa”
  - kukka- tai kasvialkuperään tai
  - seudulliseen, alueelliseen tai topografiseen alkuperään tai
  - erityisiin laatuvaatimuksiin liittyvillä tiedoilla
- **Taloushunaja:** merkinnässä on oltava tuotenimikkeen yhteydessä maininta ”ainoastaan ruoanlaittoon”.

□ Elintarvikkeen sisällön määrä (paino)

- esim. 400 g

□ Vähimmäissäilyvyysaika (parasta ennen)

- esim. Parasta ennen 31.12.2025 tai jos kk.vvvv - tarkkuudella, silloin Parasta ennen 12.2024 loppua

□ Toimijan nimi tai toiminimi ja osoite

- osoite siten, että kirjeposti löytää perille

□ Alkuperämaa

- Merkinnässä on ilmoitettava yksi tai useampi alkuperämaa, josta tuote on kerätty.
- Esim. ”alkuperämaa: Suomi” tai jos esim. sekoitehunaja: ”alkuperämaa”
  - ”EU:ssa tuotetun hunajan sekoitus”
  - ”EU:n ulkopuolella tuotetun hunajan sekoitus”
  - ”EU:ssa ja EU:n ulkopuolella tuotetun hunajan sekoitus”.

□ Eränumero tarvittaessa

- jos parasta ennen –päivämäärä on annettu päivän ja kuukauden tarkkuudella, se voi silloin korvata eränumeron. Mutta jos ei, eränumero annettava.

□ Käyttöohje – varoitusmerkintä

- maininta siitä, että hunajaa ei saa antaa alle 1 - vuotiaille lapsille.

Hunaja yhtenä ainesosana elintarvikkeessa

- Kun hunajaa pidetään kaupan sellaisenaan tai elintarvikkeen ainesosana, sen on täytettävä hunajan koostumusta koskevat vaatimukset.
- Jos hunajaan sekoitetaan muita elintarvikkeita, ei tuotetta tule enää nimetä hunajaksi.
- **Pääainekset alkuperämaahan ilmoittaminen pakollista silloin, JOS korostetaan itse elintarvikkeen alkuperämaata, esim. sanoin tai kuvin ja JOS elintarvikkeen alkuperämaa on eri kuin pääainekset/-osien.** (Esimerkissä hunaja ja siitepöly suomalaista).
- Pakolliset tiedot myös ruotsiksi, jos tuotetta myydään kaksikielisessä kunnassa.

Kuvitteellinen esimerkki :

SIITEPÖLYHUNAJAVALMISTE 500 g

Ainekset: Hunaja, siitepöly (10-paino %)

Parasta ennen: 1.12.2026

Valmistaja: Hunajatarha Oy, Hunajatie 5, 0000 Paikkakunta

Käyttöohje: Hunajan tapaan käytettävä valmiste yli 1- vuotiaille

Ravintoarvo 100 g:

Energia 1402 kJ/335kcal,
rasva 0,7 g, josta tyydyttynyttä 0,1 g,
hiilihydraatit 78 g, josta sokereita 78 g,
proteiini 2,7 g ja suola 0,02 g

Valmistettu Suomessa

Vapaaehtoinen merkintä

KUVITTEELLINEN ESIMERKKI ROMMIHUNAJVALMISTEESTA

PAKOLLISET TIEDOT	ELINTARVIKEALAN TOIMIJAN LAATIMAT	KOMMENTIT
Elintarvikkeen nimi	Rommi & hunaja	Nimi antaa olettaa, että myydään 2 tuotetta. Tuotetta ei saa myydä hunajana, koska ko. ei ole enää hunaja, vaan on syntynyt uusi tuote. Nimen tulee olla hyvin tuotetta kuvaava. Elintarviketietoasetus (1169/2011) art.17 -Tällöin nimi on <u>esim.</u> Rommihunajavalmiste
Ainesosaluettelo	Ainekset: Hunaja, rommi	Huom. Rommi-aromia voi käyttää, ja silloin nimi esim. Romminmakuinen hunajavalmiste <u>Komission tiedonanto</u> (2022/C 78/03) (Huom. konjakki oltava aina konjakkia, ei siten aromia)
Allergisoivat ainesosat ainesosaluettelossa	-	
Elintarvikeparanteet	-	-
Ainesosan määrä	Rommia korostuu sanoin ja kuvin	Rommi korostuu sanoin ja kuvin. Rommin määrä lopputuotteen painosta ilmoitettava, ilmoitetaan paino-%:na, esim. ainesosaluettelossa. Elintarviketietoasetus (1169/2011) art. 22
Sisällön määrä	500 g	-
Parasta ennen päivämäärä	on ilmoitettu käyttäen ”parasta ennen” 12.2026	Huomioitava, että jos ilmoittaa kuukauden ja vuoden tai vuoden tarkkuudella ilmaisumuoto on: Parasta ennen ...loppua. Elintarviketietoasetus (1169/2011) art. 24, liite X 1a)
Elinkeinoharjoittajan nimi ja osoite	Toimijan nimi on ja verkko-osoite	Katuosoite puuttuu. Elintarviketietoasetus (1169/2011) art. 9 h)
Alkuperämaa tarvittaessa	Verkkokaupassa: Alkuperämaa Suomi	Jos korostaa elintarvikkeen alkuperämaata, tulee myös pääainesosan/-osien alkuperämaa ilmoittaa, ellei pääainesosan alkuperämaa ole sama kuin itse elintarvikkeella on. Verkkokaupassa hyvä pyrkiä samantasoiseen tiedon antoon kuin mitä pakkauksessa on. <u>Elintarvikkeen pääainesosan alkuperämaa – Ruokavirasto</u> Elintarviketietoasetus (1169/2011) art. 26, ja Kom.täyt.as. EU N:o 2018/775
Elintarvike-erän tunnus	?	Puuttunee? HUOM: Parasta ennen päivämäärä voi korvata erätunnuksen, jos se annetaan päivän ja kuukauden tarkkuudella MMMa 834/2014 , 5 §
Säilytysohje (tarvittaessa)	Säilytys huoneenlämmössä	-
Käyttöohje tarvittaessa (sis. varoitusmerkinnän)	varoituserä ”Ei alle 1-vuotiaille”	-
Alkoholipitoisuus (tarvittaessa)	-	-
Ravintoarvomerkintä (tarvittaessa)	Ravintoarvossa ilmoitettu Energia kJ/kcal, rasvan, hiilihydraattien, proteiinin ja suolan määrä	Puuttuu ilmaisut rasva, jossa tyydyttynyttä...Hiilihydraatit, josta sokereita Elintarviketietoasetus (1169/2011) art. 30. On myös mahdollista, että tapauksissa, joissa tuotteessa oleva energiasisältö tai ravintoaineen (ravintoaineiden) määrä on vähäinen, kyseisiä osia koskevat tiedot voidaan korvata esimerkiksi maininnalla ”sisältää vähäisiä määriä ...”; maininnan on oltava ravintoarvoilmoituksen välittömässä läheisyydessä, jos sellainen on. art. 34. 5.

Pakolliset tiedot suomeksi ja ruotsiksi kaksikielisessä kunnassa (MMM 834/2014, 4 §). Verkkokaupassa tulee myös ilmoittaa kaikki pakolliset tiedot, paitsi muuttuvat tiedot, kuten päiväysmerkintä ja erätieto, eivät pakollisia. Elintarviketietoasetus ([1169/2011](#)) art. 14. (Pakkauksesta otettu kuva, jos selkeä, ja josta näkyvät kaikki lainsäädännön edellyttämät pakolliset tiedot, myös riittää tiedon ilmoittamiseen verkkokaupassa.)

Hunaja yhtenä ainesosana elintarvikkeessa

Kuvitteellinen esimerkki :

Johdattele lause alkuun:

Ainesosat / Ainekset / Valmistus- ja lisäaineet / tms.

Ainesosat paljousjärjestykseen

➤ Useita ainesosia sisältävä ainesosa, ns. **koostettu ainesosa** (esim., voi tai margariini) voidaan ilmoittaa omalla paikallaan ja suluissa ilmoittaa sen sisältämät ainesosat paljousjärjestyksessä (poikkeus: tässä esimerkissä **voi**, koska se sisältää vain maitovalmisteita, entsyymejä tai mikrobiviljelmiä, ei tarvitse purkaa ainesosikseen, kts. Elintarviketietoastus EU N:o 1169/2011, art.19).

Hunajakaurakeksi/Honungs havrekex 400 g

Ainekset/Ingredienser: Kaurahiutaleet/havreflingor (30%), hunaja/honung (20 %), vehnä jauho/ vetemjöl, laktoositon voi/laktosfri smör, auringonkukkaöljy/solrosolja, kananmuna/ägg, nostatusaineet/bakpulver (E500, E450), jodioitu suola/jodiserat salt, vanilliiniaromi/vanillinarom. Laktoositon/Laktosfri

Parasta ennen/Bäst före: 12.12.2025

Ravintoarvo/Näringvärde	100 g
Energiaa/Energi	1983 kJ /474 kcal
Rasvaa/Fett	15 g
- josta tyydyttynyttä/varav mättat fett	2,0 g
Hiilihydraatteja/Kolhydrater	75 g
- josta sokereita/varav sockerarter	30 g
Proteiinia/Protein	9.0 g
Suolaa/Salt	1,0 g

Laktoosia/Laktos < 0,01 g /100 g

Säilytys: kuivassa huoneenlämmössä/Förvaring Torrt i rumstemperatur

Valmistuttaja/Producerad för: Myymälä Oy, Tietotie 5,00000 Paikkakunta

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Tulevaa hunajaa koskeva lainsäädännön muutos

Yleistä tiedotettavaa:

Aamiaisdirektiivien kansallinen toimeenpano

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivil (EU) **2024/1438**: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=OJ:L_202401438

- Aamiaisdirektiivien muutokset on pantava täytäntöön kansallisessa lainsäädännössä **14.12.2025 mennessä**
  - *asetusehdotukset tulevat lausuntokierrokselle alkuvuodesta 2025*
  - *uudet kansalliset asetukset annetaan kevään 2025 aikana.*
- Muutokset koskevat seuraavia kansallisia asetuksia, jotka tullaan kumoamaan:
  - MMMa 392/2015 (hunaja), KTMa 458/2003 (kuivattu maito), KTMa 474/2003 ("hillot"), MMMa 662/2013 (hedelmätäysmehut)
- Muutoksia **allettava soveltaa 14.6.2026**.
  - *tuotteet, jotka saatettu markkinoille ennen 14.6.2026, voidaan pitää kaupan varastojen loppumiseen saakka.*

Nyt tähti EU:sta aamiaisdirektiivi! Lupaa lisätä marjojen määrää hillossa ja vähentää sokeria

Uudet pelisäännöt puraisevat kiinni hunajan, hedelmätäysmehujen, hillojen koostumukseen, mutta riittääkö 50 grammaa pelastajaksi?

➔ [Jaa artikkeli](#)

Säädöstä aamiaistarpeiden koostumuksesta sovelletaan käytäntöön koko Euroopan unionissa kahden vuoden kuluttua. Kuva: Jaana Kankaanpää

Ruoka | Ruoka 29.4.2024 16:15 MAASEUDUN TULEVAISUUS

Harri Kallio-Kurssi

Hunajadirektiivin 2001/110/EY uudistuksen vaikutus annettaviin tietoihin

- ❖ Kukin jäsenvaltio saattaa direktiivin voimaan kansallisesti.
- ❖ **Hunajasekoitusten alkuperämerkinnät tiukkenevat**
  - ❖ Kun hunaja on peräisin useammasta kuin yhdestä maasta
    - ❖ ilmoitettava alkuperämaat, joista hunaja on kerätty pakkauksen etupuolella
    - ❖ paino-osuuden mukaan alenevassa järjestyksessä kunkin alkuperämaan prosenttiosuus (sallitaan 5 % poikkeama)
    - ❖ Kukin jäsenvaltio voi päättää, että prosenttiosuus on ilmoitettava niiden 4 alkuperämaan osalta, joista peräisin olevaa hunajaa on hunajasekoituksessa eniten (*edustavat yli 50 % sekoituksesta*)
    - ❖ Merkinnät tulevat koskemaan myös nyt pieniä hunajapakkauksia (painoltaan alle 30 g) , joissa alkuperämaan voi ilmoittaa ISO 3166-1 standardin 2-kirjaimisellä maatunnuksella.
- ❖ **Suodatettu hunaja poistetaan sallitusta tuoteryhmästä.**

Tänään tulleita kysymyksiä 1/2

- Tarvitaanko elintarvikehuoneisto hunajavalmisteiden tekoon? Millaisia vaatimuksia huoneistolle on?
- Tarvitseeko lupaa, jos aloittaa hunajavalmisteiden tekemisen?

Näissä tapauksissa kannattaa olla yhteydessä toimivaltaiseen eli kunnan elintarvikevalvontaviranomaiseen. [Ota yhteyttä elintarvikevalvontaan](#)

Ruokavirasto on päivittämässä ohjeistuksiaan. Tällä näkymin näyttäisi siltä, että hunajatuotteiden valmistus alkutuotannon yhteydessä ei edellyttäisi elintarviketoiminnan rekisteröintiä, **JOS** valmistuksessa käytetään vain elintarvikemyymälästä ostettuja *elintarvikeparanteita* **JA** hunajavalmisteen myynnin liikevaihto on enintään 15 000 e/vuosi. (→Tuo raja myös muutettaneen 20 000 e/vuosi, joka on alv-raja 1.1.2025 lähtien.)

MUTTA lopullisessa ohjeessa asia varmistuu.

Tänään tulleita kysymyksiä 2/2

- **Inkiväärihunajavalmiste:**

pitääkö olla varoitusmerkintä lapsista ja raskaana olevista? Onko merkintä suositus vai pakollinen?

- Tarvitaanko johonkin muuhun hunajavalmisteeseen erityisiä varoitusmerkintöjä

- **Lähtökohta:** Elintarvikealan toimija vastaa elintarvikkeen turvallisuudesta eli ko. tapauksessa käyttöohjeen antamisesta.
- Käyttöohje tulee antaa tarvittaessa (EU N:o 1169/2011). Varoitusmerkintä on osa käyttöohjetta.
- Tieteellisesti ei ole ollut vielä mahdollista asettaa turvallista rajaa inkivääriin käytölle raskauden aikana.
- Ruokavirasto varovaisuusperiaatteen mukaisesti siten suosittelee, että inkivääriä sisältäviin ravintolisäpakkauksiin (inkivääri ominaisena aineena) ja teepakkauksiin (myös jauheet) on hyvä tehdä merkintä:
”Ei suositella raskaana oleville”.

(Koska vaarana saada suuria määriä inkivääriä.)

Hyvää alkavaa uutta vuotta 2025

Kuva: Microsoftin kuvatietopankki

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

